

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

JARMILA GLAZAROVÁ, VÁCLAV ŘEZÁČ

Tematická oblast	Literatura – psychologická próza 1. poloviny 20. století
Datum vytvoření	21. 9. 2012
Ročník	3. ročník gymnázia
Stručný obsah	J. Glazarová, V. Řezáč – život a dílo
Způsob využití	Postupně procházíme listy prezentace. Desátá strana je kvíz, který procvičuje žákovu pozornost při výkladu.
Autor	Mgr. Martina Svízelová
Kód	VY_32_INOVACE_15_CSVI12

JARMILA GLAZAROVÁ (1901 – 1977)

- prozaička a publicistka
- v době dospívání jí zemřeli krátce po sobě oba rodiče
- společně se sestrou žila v internátní a hospodyňské škole v Klimkovicích ve Slezsku
- provdala se za lékaře Josefa Podivínského, staršího o dvacet devět let)
- po manželově smrti odešla do Prahy, kde pracovala jako telefonistka a písárka
- po literárním úspěchu se stala spisovatelkou z povolání
- po válce se věnovala politice a psala cestopisné reportáže a fejetony
- přispívala do Lidových novin, Lumíru, Rudého práva, Tvorby

Otázky

1. Kdy Jarmila Glazarová začala psát své romány a stala se díky nim úspěšnou?
 2. Do kterých periodik přispívala?
-

Odpovědi

1. Jarmila Glazarová začala psát po smrti svého manžela. Josef Podivínský zemřel 1934. První její román vychází 1936.
2. Autorka přispívala do Lidových novin, Lumíru, Rudého práva, Tvorby.

Charakteristika díla

- jedná se o komorně laděné příběhy (týkající se nevelkého počtu postav)
- děj se odehrává v maloměstě nebo na venkově, ve Slezsku nebo Beskydech
- v díle vystupují výrazné postavy žen, které marně usilují o naplnění lásky
- častým tématem je manželská krize
- autorka používá nářečí

Dílo

- **Roky v kruhu (1936)** – autobiografická próza
- Dílo má podobu kroniky, v níž autorka popisuje dvanáct let svého harmonického manželství s lékařem Josefem Podivínským o devětadvacet let starším.
- **Vlčí jáma (1938)** – psychologický román
- Dílo zachycuje rozklad nerovného manželství Kláry (lakomé stárnoucí egoistky) a Roberta (vstřícného muže, mladšího o šestnáct let). Pár je bezdětný, proto se ujmou mladé dívky Jany. Robert příliš pozdě pozná, co je pravý cit, když se zamiluje do své schovanky. Nedokáže však svou ženu opustit, protože mu v tom brání jeho čestná povaha. Podlehne srdeční chorobě a krátce nato umírá i Klára. Jany se ujme lékař, který ji od začátku miloval. Román byl zfilmován.

Dílo

- **Advent (1939)** – baladický román, líčí mateřské city ponížené ženy.
- Františka v zájmu svého syna uzavře sňatek s krutým statkářem Jurou Podešvou, protože skutečný otec Metoda zahynul. Statkář ji však společně se svou milenkou Rozínou trápí a nemilosrdně se chová k nevlastnímu synovi Metodovi. Ve vyhrocené situaci, kdy zoufalá matka hledá svého syna, nechtíc zapálí kůlnu, v níž statkář a služka zahynou.

Otázky

1. Která próza byla zfilmována?
 2. Co mají prózy společné?
-

Odpovědi

1. Próza Vlčí jáma byla zfilmována v roce 1957 Jiřím Weissem.
2. Autorka se v uvedených prózách zaměřuje na manželské páry, jejich soužití a problémy.

VÁCLAV ŘEZÁČ (1901 – 1956)

- vlastním jménem Václav Voňavka
- prozaik, publicista a autor knih pro mládež
- pocházel z chudých poměrů, po smrti otce se nedokázal vyrovnat s novým manželem své matky
- vystudoval gymnázium a absolvoval kurz obchodní akademie
- pracoval jako úředník statistického úřadu, měl finanční problémy
- oženil se se spisovatelkou Emou Řezáčovou
- vedl filmovou skupinu na Barrandově, stal se ředitelem nakladatelství Československý spisovatel
- propagoval komunistický režim
- přispíval do časopisu Český svět, Práce a Lidových novin

Otázky:

1. Jak zněl pseudonym Václava Voňavky? A jak vznikl?
 2. Na které čtenáře se zaměřil?
-

Odpovědi

1. Václav Řezáč převzal příjmení své ženy Emy Řezáčové.
2. V. Řezáč psal pro dospělé i pro děti.

Charakteristika díla

- hrdinové jsou poznamenáni vyvržeností ze společnosti a pocitem nepřekonatelné bídy
- postavy v sobě skrývají zlo, manipulují s okolím
- po druhé světové válce úroveň jeho tvorby klesá, píše budovatelské romány

Dílo

- **Černé světlo (1940)** – psychologický román
- Hlavní hrdina Karel Kukla je poznamenán otřesným zážitkem z mládí a matčinou výchovou. Trpí pocitem méněcennosti. Svůj handicap si nahrazuje manipulací s lidmi. Zcela vypočítavě a chladně se snaží získat lásku sestřenice Markéty a následovně i podnik jejího otce. Když vše vyjde najevo, pokusí se o sebevraždu skokem ze střešního okna, při němž přijde o nohu. Dožívá opuštěn jako mrzák.
- **Svědek (1942)** – psychologický román
- Stařec Emanuel Kvis je slaboch, který řeší osobní problémy šířením zla. Snaží se poznat cizí lidi a parazitovat na jejich životech, probouzí v nich temné vášně. Po Kvisově smrti si celé město oddechne.

Dílo

- po 2. světové válce
- **Nástup (1951), Bitva (1954)** – romány zachycují odsun německého obyvatelstva a osídlování pohraničí Čechy, dílo obsahuje prvky schematismu a málo prokreslené hrdiny
- knihy pro mládež
- **Poplach v Kovářské uličce (1933); Kluci, hurá za ním! (1934)**

Otázky

1. Jaký druh prózy píše V. Řezáč po druhé světové válce?
 2. Jaké jsou názvy děl určených pro děti?
-

Odpovědi

1. Budovatelské romány.
2. Poplach v Kovářské uličce, Kluci, hurá za ním!

Kvíz

NE

ANO

- Jarmila Glazarová byla prozaička, básnířka a publicistka.
- Její rozporuplné manželství zachycuje próza Roky v kruhu.
- Ve své tvorbě navázala J. Glazarová na spisovatelku Karolínu Světlou.
- Děvečka Rozína v románu Advent se k hlavní hrdince chová nepřátelsky.
- Hlavní postavou románu Černé světlo je Karel Kukla.
- Řezáčovi hrdinové bývají lidé slabí, kteří mají v sobě zárodky zla.

Řešení

- Jarmila Glazarová byla prozaička, básnířka a publicistka. NE (básnířka je špatně)
- Její rozporuplné manželství zachycuje próza Roky v kruhu. NE (harmonické manželství)
- Ve své tvorbě navázala na spisovatelku Karolínu Světlou. ANO
- Děvečka Rozína v románu Advent se k hlavní hrdince chová nepřátelsky. ANO
- Hlavní postavou románu Černé světlo je Karel Kukla. ANO
- Řezáčovi hrdinové bývají lidé slabí, kteří mají v sobě zárodky zla. ANO

PRAMENY

- ANDREE, L. a kol. *Literatura pro 3. ročník středních škol*. 1. vyd. Brno: Didaktis 2009. ISBN 978-80-7358-135-0.